

- 33625 Hulp, handel en investeringen
- 32623 Actuele situatie in Noord-Afrika en het Midden-Oosten
- Nr. 177 Brief van de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 augustus 2015

Conform afspraak stel ik uw Kamer via deze brief op de hoogte van mijn besluit om 10 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de humanitaire crisis in Jemen. Op 21 mei jl. heeft u een Kamerbrief met Kamerstuk 32623, nr. 151 ontvangen over de Nederlandse inzet in Jemen, waarin werd ingegaan op de humanitaire situatie in het land en waarin een eerdere humanitaire bijdrage van 5 miljoen euro werd aangekondigd.

In de afgelopen maanden is de humanitaire situatie in Jemen ernstig verslechterd. Volgens de VN zijn inmiddels 21,1 miljoen mensen in het land (80% van de gehele bevolking) hulpbehoevend, waaronder 10 miljoen kinderen. Ernstige tekorten aan voedsel, schoon drinkwater, medicijnen, een nijpend tekort aan brandstof en stijgende voedselprijzen hebben grote gevolgen voor het dagelijks leven van de Jemenieten. Een bevolking die vóór de recente escalatie van het conflict al uiterst kwetsbaar was.

De import van humanitaire en commerciële goederen wordt bemoeilijkt sinds de coalitie van Arabische landen onder leiding van Saoedi-Arabië eind maart 2015 op verzoek van de Jemenitische regering begon met bombardementen tegen de Houthi-rebellen. De stad Aden is sindsdien weliswaar bevrijd, maar er wordt nog altijd gevochten in deze belangrijke havenstad. Dit komt de toevoer van humanitaire hulpgoederen, voedsel, medicijnen en brandstof niet ten goede. De gevolgen voor de voedselsituatie in het land zijn groot omdat Jemen – al voor aanvang van de militaire operatie - 90% van haar voedsel importeerde. Humanitaire organisaties, waaronder het World Food Programma (WFP), waarschuwen inmiddels voor een naderende hongersnood, die miljoenen mensen kan treffen. De helft van de bevolking is niet zeker van dagelijks voedsel en een vijfde kampt met ernstige voedselonzeekerheid. UNICEF verwacht dat aan het einde van dit jaar 1,8 miljoen kinderen aan ondervoeding zullen lijden. De ondervoeding van kinderen in Jemen is één van de ernstigste ter wereld.

Humanitaire organisaties ervaren grote uitdagingen op het gebied van onveiligheid, leidend tot beperkte toevoer van goederen en gebrek aan toegang tot hulpbehoevenden. Ondanks deze beperkingen is er op dit moment voldoende uitvoeringscapaciteit van ngo's en heeft de VN aangegeven dat zij ter plaatse zal blijven opereren.

Naast de belemmeringen in de uitvoering van de hulp is er sprake van gebrek aan financiering. Op 19 juni 2015 heeft de VN een herzien internationaal noodhulpverzoek uitgebracht dat 1,6 miljard dollar bedraagt. Dit financieringsverzoek is momenteel slechts voor 18% gedekt hetgeen humanitaire organisaties belemmert om de hulp op te schalen. De VN heeft op 1 juli jl. de crisis in Jemen tot een 'L3-crisis' benoemd, een classificering voor de hoogste prioriteit. Daarnaast heeft de VN Under-Secretary-General Stephen O'Brien zeer recent een dringende oproep gedaan aan de internationale gemeenschap om financiële bijdragen te leveren.

Vanwege de ernst van de humanitaire situatie en het grote gebrek aan humanitaire middelen heb ik besloten een extra bijdrage van 10 miljoen euro beschikbaar te stellen voor noodhulp aan Jemen. De bijdrage zal ten goede komen aan het Yemen Humanitarian Pooled Fund (YHPF) waarmee OCHA het geld, al naar gelang de noden van de getroffen bevolking, flexibel en via het meest effectieve kanaal kan inzetten. Zowel ngo's als VN organisaties worden via dit fonds ondersteund. OCHA heeft aangegeven dat de Nederlandse bijdrage onder meer gebruikt zal worden ten behoeve van verbetering van de schrijnende situatie van ondervoede kinderen.

Met de verhoging van de humanitaire bijdrage aan de VN van 10 miljoen euro wil Nederland andere (potentiële) donoren aansporen om aan hun financiële toezeggingen te voldoen. Zo hopen we onder meer dat de toezegging van Saoedi-Arabië om 274 miljoen dollar bij te dragen aan de VN spoedig zal worden overgemaakt. Zelfs met de Saoedische bijdrage is het noodplan voor Jemen echter slechts voor 33 procent gedekt. Extra financiering van noodhulp blijft dus van essentieel belang voor de bevolking van Jemen.

De Minister voor Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking,

E.M.J. Ploumen